

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра політології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

Август ПАНТЕЛЕЙМОНОВ

_____ 20 __ р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Політологія міжнародних відносин

рівень вищої освіти: другий (магістерський)

галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність: 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

освітня програма: «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

вид дисципліни: обов'язкова

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2020/2021 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою філософського факультету

“24” червня 2020 року, протокол № 7

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: старший викладач кафедри політології філософського факультету, кандидат політичних наук Олег ГАЙКО

Програму схвалено на засіданні кафедри політології
Протокол від “4” червня 2020 року № 13

В.о. завідувача кафедри

(підпис)

Марина ШАПОВАЛЕНКО

(ім'я та прізвище)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
назва освітньої програми

Гарант освітньо-професійної програми

«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

(підпис)

Олена ДОЦЕНКО

(ім'я та прізвище)

Програму погоджено методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин і туристичного бізнесу

Протокол від “28 ” серпня 2020 року № 1

Голова методичної комісії

(підпис)

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА

(ім'я та прізвище)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Політологія міжнародних відносин» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» підготовки магістра за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни: ознайомлення із основними теоретичними підходами і проблематикою сучасної політичної науки в сфері міжнародних відносин.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК 1 ЗК1 Знання та розуміння предметної області спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» та професійної діяльності за фахом.

ЗК 4 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичній діяльності.

- формування наступних спеціальних (фахових) компетентностей:

СК 1 поглиблені знання про природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, типи та види міжнародних акторів, сучасні тенденції розвитку світової політики;

СК 2 Поглиблені знання про природу та джерела зовнішньої політики, еволюцію підходів до формування та здійснення зовнішньої політики, принципи організації системи зовнішньої політики та функціонування інститутів зовнішньої політики

СК 3 Здатність аналізувати та прогнозувати міжнародні відносини у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, суспільному, культурному та інформаційному.

СК4 Здатність виробляти підходи до розв'язання проблем і завдань у сфері міжнародних відносин, міжнародної та національної безпеки, зовнішньої політики, організувати та здійснювати наукові дослідження проблем міжнародних відносин, визначати наукові проблеми, готувати наукові доповіді, здійснювати їх публічну апробацію.

СК 5 Здатність провадити прикладні аналітичні розробки проблем міжнародних відносин та світової політики, фахово готувати аналітичні матеріали та довідки, працювати з дипломатичними та міжнародними документами

1.3. Кількість кредитів – 4

1.4. Загальна кількість годин – 120

1.5 Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	
Семестр	
1-й	
Лекції	

16 год.	
Практичні, семінарські заняття	
14 год.	
Лабораторні заняття	
Не передбачені	
Самостійна робота	
90 год.	
Індивідуальні завдання	
Не передбачені	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми матриця відповідності освітнього компонента **ОК1. «Політологія міжнародних відносин»**, методів навчання та форм оцінювання, які використовуються, програмним результатам навчання, визначеним освітньо-професійною програмою «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
РН 1 Демонструвати фундаментальні знання, набуті у процесі навчання, щодо природи, джерел та напрямів еволюції міжнародних відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стану теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики.	Пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, метод проблемного викладу, евристичний, метод оволодіння новими знаннями, а також методи дистанційного навчання та оцінювання на платформах Moodle, Zoom або Google Meet.	Підготовка відповідей за навчальними питаннями теми, усне опитування та навчальна дискусія; підготовка та захист доповідей, презентацій доповідей (в тому числі за результатами групової роботи), підготовка і презентація SWOT-аналізу (за результатами групової роботи), груповий аналіз кейсів, залікова робота.
РН 3 Демонструвати знання наукових підходів, методологій та методик дослідження проблем міжнародних відносин та зовнішньої політики.	-/-	-/-
РН 12 Організувати та проводити дослідження проблем міжнародних відносин із використанням наукових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів.	-/-	-/-

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Структура і зміст політології міжнародних відносин

Тема 1. Міжнародні відносини в системі політичних наук.

Міждисциплінарний характер міжнародних відносин. Передумови і наслідки виокремлення міжнародних відносин із політичної науки після Першої світової війни. Політичний детермінізм політології в міжнародних відносинах. *Nation* – політично організована єдність (основний предмет політології міжнародних відносин). Міжнародні відносини як зовнішньополітичний вимір політичних процесів.

Тема 2. Політична система та міжнародні відносини.

Поняття політичної системи. Системний аналіз політичних процесів. Модель політичної системи Д. Істона та Г. Алмонда. Типологія політичних систем. Системний підхід як інструмент аналізу міжнародної політики. Взаємозалежність між типом політичної системи держави та її позицією в міжнародних відносинах. Зовнішньополітичний тиск на політичну систему держави.

Тема 3. Міжнародна політика та міжнародні відносини.

Сутність і роль міжнародної політики та її зв'язок із внутрішньою політикою. Політична специфіка міжнародних відносин. Суб'єкти міжнародної політики. Держава – головний суб'єкт міжнародної політики. Визначення держав сучасного за М. Вебером. Втрата державами монополії на суб'єктність в міжнародній політиці та міжнародних відносинах: передумови та наслідки. Міжнародні організації та корпорації як суб'єкти міжнародної політики другої половини ХХ початку ХХІ ст.

Тема 4. Світовий порядок та міжнародна безпека

Світовий порядок як категорія міжнародної політики Нового часу. Світовий порядок в історичній ретроспективі. Зміни в системі міжнародних відносин в 90-ті рр. ХХ ст. Проблеми становлення нового світового порядку. Поняття колективної безпеки та передумови її формування. Сучасні системи колективної безпеки їх стан і подальші перспективи. Ризики, виклики і загрози сучасній міжнародній безпеці.

Розділ 2. Політологічні теоретичні підходи до міжнародних відносин

Тема 5. Світ-системний аналіз.

Геоісторія Ф. Броделя. Світи-економіки і світи-імперії. Капіталістична Світ-система І. Валлерстайна. Країни ядра, напівпериферії і периферії капіталістичної Світ-системи. Гегемонія та цикли накопичення капіталу Дж. Аррігі. Сигнальна і термінальна кризи накопичення капіталу. Історичні етапи становлення Світ-системи. Сучасний стан і подальші перспективи розвитку Світ-системи. Світ-системний аналіз як інструмент дослідження міжнародної політики і міжнародних відносин.

Тема 6. Теорія раціонального вибору та інституційна теорія.

Передумови перенесення економічних методів в політичну науку в другій половині ХХ ст.. Теорія раціонального вибору в політології. Раціональні та егоїстичні суб'єкти в якості акторів політичного процесу. Теорія раціонального вибору в міжнародних відносинах. Теорія ігор як інструмент аналізу військових конфліктів і міжнародної політики. Держава як раціональний актор зовнішньополітичного процесу. Інституційна теорія в політології. Інститут раціонального вибору. Історичний інституціоналізм. Соціологічний інституціоналізм. Інститути як основні суб'єкти внутрішньої і зовнішньої політики.

Тема 7. Позитивістські теорії міжнародних відносин.

Загальна характеристика позитивістських теорій міжнародних відносин. Раціональне і обґрунтоване знання про природу міжнародних відносин. Суб'єкти і об'єкти міжнародних відносин об'єктивно існують. Реалізм у міжнародних відносинах. Лібералізм у міжнародних відносинах. Теорія глобалізація і необхідність

демократизації. Марксизм у міжнародних відносинах. Міжкласовий антагонізм як визначальна особливість міжнародних відносин.

Тема 8. Постпозитивістські теорії міжнародних відносин.

Загальна характеристика постпозитивістських теорій міжнародних відносин. Переоцінка теоретичного спадку позитивістських теорій міжнародних відносин. Критика раціональності щодо знання про природу міжнародних відносин. Суб'єкти і об'єкти міжнародних відносин об'єктивно не існують. Конструктивістський підхід до міжнародних відносин. Міжнародні відносини як соціальний конструкт. Конструктивістський підхід до міжнародних відносин А. Вендта. Критичні теорії міжнародних відносин. Теорія гегемонії в міжнародних відносинах Р. Кокса. Деконструкція гегемоністського дискурсу в міжнародних відносинах.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Структура і зміст політології міжнародних відносин												
Тема 1. Міжнародні відносини в системі політичних наук.	14	2	1			11						
Тема 2. Політична система та міжнародні відносини.	14	2	1			11						
Тема 3. Міжнародна політика та міжнародні відносини.	14	2	2			10						
Тема 4. Світовий порядок та міжнародна безпека	14	2	2			10						
Разом за розділом 1	56	8	6			42						
Розділ 2. Політологічні теоретичні підходи до міжнародних відносин												
Тема 5. Світ-системний аналіз.	16	2	2			12						
Тема 6. Теорія раціонального вибору та інституційна теорія.	16	2	2			12						
Тема 7. Позитивістські теорії міжнародних	16	2	2			12						

відносин.												
Тема 8. Постпозитивістські теорії міжнародних відносин.	16	2	2			12						
Разом за розділом 2	64	8	8			48						
Усього годин	120	16	14			90						

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Міжнародні відносини в системі політичних наук.	1
2	Політична система та міжнародні відносини.	1
3	Міжнародна політика та міжнародні відносини.	2
4	Світовий порядок та міжнародна безпека	2
5	Світ-системний аналіз.	2
6	Теорія раціонального вибору та інституційна теорія.	2
7	Позитивістські теорії міжнародних відносин.	2
8	Постпозитивістські теорії міжнародних відносин.	2
	Разом	14

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Міжнародні відносини в системі політичних наук. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, бути готовим відповідати на усні питання практичного заняття, підготовка індивідуальних та групових доповідей на визначену тему (на вибір).	11
2	Політична система та міжнародні відносини. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, бути готовим відповідати на усні питання практичного заняття, підготовка індивідуальних та групових доповідей на визначену тему (на вибір).	11
3	Міжнародна політика та міжнародні відносини. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, бути готовим відповідати на усні питання практичного заняття, підготовка індивідуальних та групових доповідей на визначену тему (на вибір).	10
4	Світовий порядок та міжнародна безпека. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, бути готовим відповідати на усні питання практичного заняття, підготовка індивідуальних та групових доповідей на визначену тему (на вибір).	10
5	Світ-системний аналіз. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, бути готовим відповідати на усні питання практичного заняття, підготовка індивідуальних та групових доповідей на визначену тему (на вибір), підготувати груповий SWOT-аналіз.	12

6	Теорія раціонального вибору та інституційна теорія. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, бути готовим відповідати на усні питання практичного заняття, підготовка індивідуальних та групових доповідей на визначену тему (на вибір), підготувати груповий аналіз кейсу	12
7	Позитивістські теорії міжнародних відносин. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, бути готовим відповідати на усні питання практичного заняття, підготовка індивідуальних та групових доповідей на визначену тему (на вибір), підготувати груповий аналіз кейсу	12
8	Постпозитивістські теорії міжнародних відносин. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, бути готовим відповідати на усні питання практичного заняття, підготовка індивідуальних та групових доповідей на визначену тему (на вибір), підготувати груповий SWOT-аналіз.	12
	Разом	90

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено

7. Методи контролю

Основними критеріями оцінювання поточної успішності здобувачів є робота на практичних заняттях, самостійна робота над вивченням основних джерел.

Передбачена форма підсумкового контролю – залік.

Сума балів за виконання завдання на практичному занятті складає:

Тема 1 – 2 бали: захист презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал, захист презентацій доповідей за результатами групової роботи – 1 бал.

Тема 2 – 2 бали: захист презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал, захист презентацій доповідей за результатами групової роботи – 1 бал.

Тема 3 – 2 бали: захист презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал, захист презентацій доповідей за результатами групової роботи – 1 бал.

Тема 4 – 2 бали: захист презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал, захист презентацій доповідей за результатами групової роботи – 1 бал.

Тема 5 – 3 бали: захист презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал, аналіз кейсу за результатами групової роботи – 1 бал, захист презентацій доповідей за результатами групової роботи – 1 бал.

Тема 6 – 3 бали: захист презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал, презентація SWOT-аналізу за результатами групової роботи – 1 бал, захист презентацій доповідей за результатами групової роботи – 1 бал.

Тема 7 – 3 бали: захист презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал, презентація SWOT-аналізу за результатами групової роботи – 1 бал, захист презентацій доповідей за результатами групової роботи – 1 бал.

Тема 8 – 3 бали: захист презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал, аналіз кейсу за результатами групової роботи – 1 бал, захист презентацій доповідей за результатами групової роботи – 1 бал.

Сума балів за виконання завдань для самостійної роботи складає:

Теми 1 – 5 балів: підготовка доповідей за навчальними питаннями – 2 бали; виконання презентацій індивідуальних доповідей – 1,5 бали; виконання презентацій групових доповідей – 1,5 бали.

Тема 2 – 5 балів: підготовка відповідей за навчальними питаннями – 2 бали; виконання презентацій індивідуальних доповідей – 1,5 бали; виконання презентацій групових доповідей – 1,5 бали.

Тема 3 – 5 балів: підготовка відповідей за навчальними питаннями – 2 бали; виконання презентацій індивідуальних доповідей – 1,5 бали; виконання презентацій групових доповідей – 1,5 бали.

Тема 4 – 5 балів: підготовка відповідей за навчальними питаннями – 2 бали; виконання презентацій індивідуальних доповідей – 1,5 бали; виконання презентацій групових доповідей – 1,5 бали.

Тема 5 – 5 балів: підготовка відповідей за навчальними питаннями – 2 бали; виконання презентацій індивідуальних доповідей – 1,5 бали; виконання презентацій групових доповідей – 1,5 бали.

Тема 6 – 5 балів: підготовка відповідей за навчальними питаннями – 2 бали; виконання презентацій індивідуальних доповідей – 1,5 бали; виконання презентацій групових доповідей – 1,5 бали.

Тема 7 – 5 балів: підготовка відповідей за навчальними питаннями – 2 бали; виконання презентацій індивідуальних доповідей – 1,5 бали; виконання презентацій групових доповідей – 1,5 бали.

Тема 8 – 5 балів: підготовка відповідей за навчальними питаннями – 2 бали; виконання презентацій індивідуальних доповідей – 1,5 бали; виконання презентацій групових доповідей – 1,5 бали.

Розрахункова шкала для оцінювання роботи здобувачів на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
45-60	Систематичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність пропусків занять без поважної причини, відпрацювання тем практичних занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного практичного заняття, висока активність роботи на практичному занятті, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, вміння мислити абстрактно і узагальнено, здатність публічно представити матеріал.
31-44	Систематичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність пропусків занять без поважних причин, відпрацювання тем практичних занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного практичного заняття, висока активність роботи на практичному занятті, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді з несуттєвими помилками при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, здатність публічно представити матеріал
26-30	Наявність пропущених лекцій та практичних занять, відпрацювання тем пропущених практичних занять, виконання завдань до кожного практичного заняття, активна робота на практичних заняттях, засвоєння основних положень курсу, допущення декількох незначних помилок при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.
21-25	Наявність пропущених лекцій та практичних занять, відпрацювання тем пропущених та практичних занять, епізодична відсутність виконання завдань, участь у роботі на практичних заняттях, засвоєння окремих

	положень матеріалу, неповні відповіді при виконанні завдань, складності при визначенні теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.
16-20	Несистематичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність на заняттях без поважних причин, наявність декількох невідпрацьованих тем пропущених практичних занять, епізодична відсутність виконаних завдань, участь у роботі на практичних заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення помилок при виконанні завдань, великі складності при визначенні теоретичних питань на які розраховані завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
11-15	Епізодичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність на заняттях без поважної причини, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та практичних занять. епізодична відсутність виконаних завдань, пасивна робота на практичних заняттях (участь у роботі останніх лише за наявності стимулу з боку викладача), наявність певного уявлення щодо матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення значної кількості помилок при виконання завдання, невміння визначити теоретичні питання, на які розраховано завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
6-10	Систематичні пропуски лекцій та практичних занять без поважних причин, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та практичних занять. систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на практичних заняттях, неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при виконанні завдань, нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання.
0-5	Систематичні пропуски лекцій та практичних занять без поважних причин, теми пропущених лекцій та практичних занять не відпрацьовані, систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на практичних заняттях, відсутність знань, неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при виконанні завдання. Нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання, невміння публічно представити матеріал.

Обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувача є підсумковий контроль. Підсумковий контроль проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового заліку в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному цією робочою програмою дисципліни.

На залік виносяться три відкриті питання, одне питання оцінюється в 14 балів, два питання оцінюються по 13 балів.

Оцінювання знань та умінь здобувача при підсумковому контролі здійснюється відповідно до наступних критеріїв:

Кількість балів	Критерії оцінювання
35-40	Здобувач цілком і всебічно розкрив усі питання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.
29-34	Здобувач достатньо повно і всебічно розкрив усі питання, вільно оперує термінологією і поняттями, демонструє знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.

18-28	Здобувач розкрив питання у загальних рисах, але спостерігаються деякі упущення при відповіді на питання, обґрунтування неточні. Не підтверджуються достатньо обґрунтованими доказами.
10-17	Здобувач розкрив питання у загальних рисах, розуміє їхню сутність, намагається робити висновки, але при цьому слабко орієнтується в джерелах, припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно.
0-9	Здобувач не в змозі дати відповідь на поставлені запитання, або відповідь не правильна, не розуміє суть питання. Не ознайомлений з джерелами. Не може зробити висновків.

Загальна сума балів семестрового та підсумкового контролю складає «100».

8. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання								Залікова робота	Сума	
Розділ 1				Розділ 2						Разом
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	60	40	100
завдання на практичному занятті										
2	2	2	2	3	3	3	3			
завдання для самостійної роботи										
5	5	5	5	5	5	5	5			

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90-100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

9. Рекомендована література

Основна література

1. Шергін С. О. Політологія міжнародних відносин : навч. посіб. Київ : Дипломатична академія України при МЗС України, 2013. 204 с.
2. Шергін С. О. Парадигмальна еволюція в політології міжнародних відносин. *Освіта регіону*. 2012. №1. С. 132-146.
3. Goldstein J. S. *International relations*, 2006-2007 Edition. New York : Pearson Longman, 2007. 597 p.
4. Мухаев Р. Т. Геополітика: учебник для студентов вузов, обучающихся по специальностям «Государственное и муниципальное управление», «Регионоведение», «Политология», «Международные отношения» - 2-е изд. перераб. и доп. М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2010. 839 с.
5. Алексеева Т. А. Современная политическая мысль (XX-XXI вв.): Политическая теория и международные отношения - 2-е изд., испр. и доп. Москва: Издательство «Аспект-Пресс», 2018. 623 с.
6. Політологія : навч. посіб. для вузів / упоряд. та ред. М. І. Сазонов. Харків : Фоліо, 1998. 735 с.

7. Порівняльна політика. Основні політичні системи сучасного світу / за заг. ред. В. Бакірова, М. Сазонова. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2008. 576 с.
8. Бебик В. М. Сучасна глобалістика: провідні концепції і модерна практика : навч. посіб. /К. : Університет „Україна”, 2006. 208 с.
9. Теория политики: Учебное пособие / Под ред. Б. А. Исаева. СПб.: Питер, 2008. 464 с.
10. Мухаев Р.Т. Политология: учеб. для студентов вузов — 3-е изд., перераб. и доп. — М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2007. 495 с.
11. Ачкасов В. А., Ланцов С. А. Мировая политика и международные отношения: Учебник. – М.: Аспект Пресс, 2011. 480 с.

Допоміжна література

1. Бринолфссон Э. Новый мировой порядок. URL: <https://hvylyya.net/analytics/society/novy-j-mirovoj-poryadok.html> (дата звернення 20.08.2020)
2. Валлерстайн И. Миросистемный анализ: Введение. М.: Издательский дом «Территория будущего», 2006. 248 с.
3. Валлерстайн И. Анализ мировых систем и ситуация в современном мире; пер. с англ. П. М. Кудюкина. СПб. : Издательство «Университетская книга», 2001. 416 с.
4. Вебер М. Государство і суспільство: нариси соціології розуміння; з нім. пер. М. Кушнір. К.: Вид. дім «Всесвіт», 2012. 1112 с.
5. Арриги Д. Адам Смит в Пекине: Что получил в наследство XXI век; пер. с англ. Т.Б. Менская. М.: Институт общественного проектирования, 2009. 456 с.
6. Арриги Д. Долгий двадцатый век. Деньги, власть и истоки нашего времени; пер. с англ. А. Смирнова и Н. Эдельмана. – М.: Издательский дом «Территория будущего», 2006. 472 с.
7. Калдор М. Новые и старые войны: организованное насилие в глобальную эпоху; пер. с англ. А. Апполонова, М. Дондуковского; ред. перевода А. Смирнов, В. Софронов. М.: Изд-во Института Гайдара, 2015. 416 с.
8. Кревельд М. Расцвет и упадок государства. М.: ИРИСЭН, 2006. – 544 с.
9. Mann M. The Autonomous Power of the State: Its Origins, Mechanisms and Results. URL: <http://www.sscnet.ucla.edu/soc/faculty/mann/Doc1.pdf> (дата звернення 20.08.2020)
10. Макарычев А. Суверенитет, власть и политическая субъектность: две линии критической теории. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/suverenitet-vlast-i-politicheskaya-subektnost-dve-linii-kriticheskoy-teorii/viewer> (дата звернення 20.08.2020)
11. Манн М. Власть в XXI столетии: беседы с Джоном А. Холлом [Текст]. М.: Изд. Дом Высшей школы экономики, 2014. 208с.
12. Krieken R. The sovereignty of the governed and contemporary constitutionalism. URL: <http://ses.library.usyd.edu.au/bitstream/2123/917/1/Sovereignty.pdf> (дата звернення 20.08.2020)
13. Романенко Ю. Угроза глобальной войны: движущие силы, противоборствующие коалиции и перспективы Украины. URL: <http://hvylyya.net/interview/geopolitics2/ugroza-globalnoj-voyny-dvizhuschie-sily-protivoborstvujuuschie-koalitsii-i-perspektivy-ukrainy.html> (дата звернення 20.08.2020)
14. Тешке Б. Миф о 1648 годе: класс, геополитика и создание современных международных отношений. М.: Изд. дом. Гос. ун-та – Высшей школы экономики, 2011. 416 с.
15. Уолтц К. Человек, Государство и Война: теоретический анализ //Теория международных отношений: Хрестоматия / Под ред. П. А. Цыганкова. М.: Гардарики, 2002. С. 93 – 110.

16. Фридман Дж. Горячие точки. Геополитика, критика и будущее мира. – СПб.: Питер, 2016. 400 с.
17. Хардт М. Империя. – М.: Праксис, 2004. 440 с.
18. Хардт М. Множество: война и демократия в эпоху империи. М.: Культурная революция, 2006. 559 с.
19. Дарден К. Целостность коррумпированных государств: взяточничество как неформальный институт управления. *Прогнозис*. 2009. № 2. С. 109—134.
20. Крауч К. Постдемократия. М.: Изд. дом. Гос. ун-та – Высшей школы экономики, 2010. 192 с.
21. Норт Д. Насилие и социальные порядки. Концептуальные рамки для интерпретации письменной истории человечества. М.: Изд. Института Гайдара, 2011. 480 с.
22. Рыженков С. Локальные режимы и «вертикаль власти». URL: <http://magazines.russ.ru/nz/2010/2/ry6.html> (дата звернення 20.08.2020)

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Політологія» <https://periodicals.karazin.ua/politology>
Офіційний сайт Організації з безпеки і співробітництва в Європі <https://www.osce.org/>
Офіційний сайт Ради безпеки ООН <https://www.un.org/securitycouncil/>
Стокгольмський інститут проблем миру <http://sipri.org>
Аналітичний центр RAND <https://www.rand.org/>

11. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

- дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;
- дистанційно на платформі Moodle проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;
- аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться 10% практичних та практичних занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти **залік в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Політологія міжнародних відносин» <https://dist.karazin.ua/moodle/login/index.php>

12. Перелік питань до заліку

1. Передумови і наслідки виокремлення міжнародних відносин із політичної науки після Першої світової війни.
2. *Nation* – політично організована єдність (основний предмет політології міжнародних відносин).
3. Політичний детермінізм політології в міжнародних відносинах.
4. Поняття політичної системи.
5. Системний аналіз політичних процесів.

6. Модель політичної системи Д. Істона.
7. Модель політичної системи Г. Алмонда.
8. Системний підхід як інструмент аналізу міжнародної політики.
9. Сутність і роль міжнародної політики та її зв'язок із внутрішньою політикою.
10. Суб'єкти міжнародної політики.
11. Держава – головний суб'єкт міжнародної політики.
12. Втрати державами монополії на суб'єктність в міжнародній політиці та міжнародних відносинах: передумови та наслідки.
13. Міжнародні організації та корпорації як суб'єкти міжнародної політики другої половини ХХ початку ХХІ ст.
14. Світовий порядок як категорія міжнародної політики Нового часу.
15. Світовий порядок в історичній ретроспективі.
16. Зміни в системі міжнародних відносин в 90-ті рр. ХХ ст.
17. Проблеми становлення нового світового порядку.
18. Поняття колективної безпеки та передумови її формування.
19. Сучасні системи колективної безпеки їх стан і подальші перспективи.
20. Ризики, виклики і загрози сучасній міжнародній безпеці.
21. Загальна характеристика Світ-системного аналізу.
22. Капіталістична Світ-система І. Валлерстайна.
23. Гегемонія та цикли накопичення капіталу Дж. Аррігі.
24. Сигнальна і термінальна кризи накопичення капіталу (Дж. Аррігі)
25. Історичні етапи становлення Світ-системи.
26. Сучасний стан і подальші перспективи розвитку Світ-системи.
27. Світ-системний аналіз як інструмент дослідження міжнародної політики і міжнародних відносин.
28. Загальна характеристика теорії раціонального вибору в політології.
29. Держава як раціональний актор зовнішньополітичного процесу.
30. Теорія раціонального вибору в міжнародних відносинах.
31. Загальна характеристика інституційної теорії в політології.
32. Інститути як основні суб'єкти внутрішньої і зовнішньої політики.
33. Загальна характеристика позитивістських теорій міжнародних відносин.
34. Загальна характеристика реалізм у міжнародних відносинах.
35. Загальна характеристика лібералізму у міжнародних відносинах.
36. Загальна характеристика марксизму у міжнародних відносинах.
37. Загальна характеристика постпозитивістських теорій міжнародних відносин.
38. Конструктивістський підхід до міжнародних відносин.
39. Критичні теорії міжнародних відносин.
40. Теорія гегемонії в міжнародних відносинах Р. Кокса.